

Metod för urval och urvalskriterier

1) Metod för urval

Metoden för urval av satsningar består av fyra steg:

1. Formell prövning (görs av ESF-rådet)
2. Bedömning av en ansökan mot generella nationella urvalskriterier baserade på det operationella programmets vägledande principer för urval (görs av ESF-rådet)
3. Bedömning av ansökan mot utlysningsspecifika kriterier och bedömningsgrunder. (görs av ESF-rådet)
4. Prioritering mellan godkända ansökningar (görs av SFP).

Den formella prövningen och den regionala prioriteringen är inte del av ÖKs beslut. Beslutet avser de nationella och de utlysningsspecifika urvalskriterierna.

Urvalskriterierna finns på två olika nivåer: generella nationella kriterier och utlysningsspecifika kriterier. De nationella urvalskriterierna anger de yttre ramarna för vad satsningarna behöver beakta. Kriterierna preciseras sedan ytterligare genom formulering av bedömningsfrågor till beredningen. Bedömningsfrågorna kan antingen vara generella eller formuleras specifikt utifrån strategiska behov i enskilda utlysningar. Urvalet kan dessutom avgränsas ytterligare genom utlysningsspecifika kriterier.

Nedan beskrivs de nationella kriterierna samt principen för hur de utlysningsspecifika kriterierna används. För djupare beskrivning av bakgrund, innehåll och tillämpning vänligen se bilagt PM.

2) Nationella urvalskriterier

Bedömning av mål och aktiviteter

Urvalskriterium: Projektet ska bidra till utlysningens och programmets mål och förväntade resultat. Ansökan ska även beskriva hur projektet utgått från målgruppens och aktörernas behov i sin problemformulering.

Delkriterium: Projekt som direkt eller indirekt bidrar till att bryta könsstereotypa mönster på arbetsmarknaden eller att motverka demografiska obalanser bör prioriteras.

Delkriterium: För mål 2.2 gäller att insatser för unga som inte fullföljt sina gymnasiestudier eller som varken arbetar eller studerar ska prioriteras.

Bedömning av projektorganisationens kapacitet och kompetens

Urvalskriterium: Det ska finnas relevant kapacitet och kompetens hos projektorganisationen.

Bedömning av lika möjligheter

Urvalskriterium: Projekten ska uppfylla kraven som ställs vid ansökningstillfället gällande lika möjligheter. För jämställdhet ska även standarden för jämställdhetsintegrering följas.

Bedömning av problem- och behovsanalys

Urvalskriterium: Projektet ska grunda sig i en problem- och behovsanalys.

Bedömning av förankring, ägarskap och efterfrågan på resultat

Urvalskriterium: Projektet ska vara väl förankrat och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat.

Delkriterium gällande mål 1.1: Projekt som organiseras i form av parts- och branschgemensamma initiativ ska prioriteras.

Delkriterium gällande programområde 2 och 3: Projekt som involverar för projektmålen relevant samverkan ska prioriteras och särskilt bör samverkan med AF prioriteras.

Bedömning av kostnadseffektivitet

Urvalskriterium: Projektet och dess resultat ska vara kostnadseffektiva.

Bedömning av utvärderingsbarhet

Urvalskriterium: Projektet och dess resultat ska vara utvärderingsbara.

3) Utlysningsspecifika kriterier

I syfte att skapa ett urvalsförfarande som kan anpassas till framtida behov är tanken att de nationella kriterierna sedan kan preciseras ytterligare inom ramen för utlysningar.

Utlysningsspecifika kriterier kan inbegripa regionala kriterier eller andra typer av kriterier.

Bilaga 1: Bakgrunds-PM om Socialfondsprogrammets urvalskriterier

Detta underlag syftar till att, för Övervakningskommittén, beskriva kriterier och metoder för urval av insatser i Socialfonden. Enligt förordningen ska förvaltande myndighet ta fram urvalskriterier och metod för urval av insatser. Dessa ska grunda sig i de vägledande principerna för urval som finns i Socialfondsprogrammet. Enligt den fondgemensamma förordningen är det sedan övervakningskommittén som godkänner urvalskriterierna och metoden för urval.

Urvalssystemet av projekt består av fyra steg:

5. Formell prövning (görs av ESF-rådet)
6. Bedömning av en ansökan mot generella nationella urvalskriterier baserade på det operationella programmets vägledande principer för urval (görs av ESF-rådet)
7. Bedömning av ansökan mot utlysningsspecifika kriterier och bedömningsgrunder. (görs av ESF-rådet)
8. Prioritering mellan godkända ansökningar (görs av SFP).

Eftersom ÖK enligt förordningen inte ska ta ställning till innehållet i den formella prövningen eller den regionala prioriteringen, vars utformning regleras av lagen om SFP, avgränsar sig detta dokument till att beskriva de nationella och utlysningsspecifika kriterierna. Detta underlag innehåller heller ingen beskrivning av eventuell betygsättning av urvalskriterierna som är en mer av intern beredningsprocess inom ESF- rådet och som kan vara till vägledning för SFP i deras prioriteringsarbete.

Urvalskriterierna ska bidra till att de projekt/insatser som bedöms ha bäst förutsättningar att bidra till programmålen väljs ut. Urvalskriterierna är således en viktig hörnsten i programteorin och tillämpningen av ett resultatbaserat arbetssätt.

Urvalskriterierna och tillämpningen av dessa är uppbyggd i två olika nivåer: generella nationella kriterier och utlysningsspecifika kriterier.

- 1) **Övergripande nivå - generella nationella kriterier:** De nationella urvalskriterierna utgör ett generellt ramverk som syftar till att säkerställa grundläggande krav på kvalitet och måluppfyllelse i insatserna. De nationella urvalskriterierna inbegriper även de horisontella kriterierna. Utgångspunkten för att arbeta fram urvalskriterier har varit att inte göra stora förändringar av de vägledande principerna utan snarare att strukturera och operationalisera dem i ett övergripande ramverk. Preciseringsen av det konkreta innehållet görs genom bedömningsfrågor som kopplas till varje kriterium.

För några av de nationella urvalskriterierna finns det delkriterium. Dessa grundar sig i att programmet pekar på att vissa typer av projekt ska prioriteras. Delkriteriet är inget kriterium som måste uppfyllas för att projektet ska gå vidare men uppfyllelse av delkriteriet ska premieras i bedömningen av projektet. Eftersom den förvaltande myndigheten inte prioriterar bland projekt är det viktigt att signalera till SFP att de projekt som uppfyller delkriterierna bör prioriteras.

- 2) Underliggande nivå - utlysningsspecifika kriterier/bedömningsgrunder:** I syfte att skapa ett urvalsförfarande som kan anpassas till framtida behov är tanken att de nationella kriterierna sedan kan preciseras ytterligare inom ramen för utlysningar. Utlysningsspecifika kriterier kan inbegripa regionala kriterier eller andra typer av kriterier.

Nedan presenteras förslag på urvalskriterier samt vilka vägledande principer för urval de baseras på. I vissa fall hänvisas även till andra formuleringar i OP eller andra dokument. Utöver urvalskriterierna och vilka vägledande principer de baseras på presenteras också exempel på bedömningsfrågor. Bedömningsfrågorna kommer att vidareutvecklas och lyft med enbart i syfte att tydliggöra modellen för hur urvalsarbetet är uppbyggt samt att konkretisera tankegångarna bakom de valda urvalskriterierna. Dessutom kommer bedömningsfrågorna delvis att ta sin utgångspunkt i de behov och krav som gäller för respektive utlysning och då formuleras i ett senare skede.

Nationella urvalskriterier

För att ta fram bedömningsunderlag baserade på de vägledande principer för urval har de senare grupperats i ett antal teman som i sin tur omsatts till urvalskriterier. Dessa teman fångar sådana faktorer som vi vet är av betydelse för projektets förutsättningar att nå hållbara resultat och bidra till programmets mål och önskade effekter. De vägledande principerna har omsatts till följande teman:

- Mål och aktiviteter
- Projektorganisationens kapacitet och kompetens
- Horisontella kriterier (härefter lika möjligheter)
- Problem och behovsanalys
- Förankring, ägarskap och efterfrågan på resultat
- Kostnadseffektivitet
- Utvärderingsbarhet

Bedömning av mål och aktiviteter

Vägledande princip: Projektet ska svara mot såväl målgruppens som aktörernas behov och programmets mål (analys på individnivå kan dock göras under projekttiden).

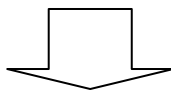
och

Vägledande princip: Projektet ska svara mot inriktning och prioriteringar som anges i den nationella eller regionala utlysningen med programmedel.

och

Vägledande princip: Vid bedömning av ansökningar i programområde 1 och 2 gäller vidare att insatser bör prioriteras (oavsett finansiering med regionala eller nationella medel), som därutöver bidrar till att bryta könsstereotypa mönster på arbetsmarknaden, eller föreslås med hänvisning till den demografiska utvecklingen.

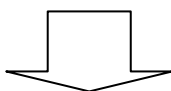
Andra riktlinjer i OP gällande mål 2.2: Insatser för unga som inte fullföljt sina gymnasiestudier eller som varken arbetar eller studerar ska prioriteras.

Urvalskriterium: Projektet ska bidra till utlysningens och programmets mål och förväntade resultat. Ansökan ska även beskriva hur projektet utgått från målgruppens och aktörernas behov i sin problemformulering.

Delkriterium: Projekt som direkt eller indirekt bidrar till att bryta könsstereotypa mönster på arbetsmarknaden eller att motverka demografiska obalanser bör prioriteras.

Delkriterium: För mål 2.2 gäller att insatser för unga som inte fullföljt sina gymnasiestudier eller som varken arbetar eller studerar ska prioriteras.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Mål: Är projektets mål och förväntade resultat inom ramen för utlysningens och programmets mål – dvs. bidrar projektet till utlysningens och programmets måluppfyllelse?

Behov: Finns behovsanalys som visar att projektets föreslagna mål är kopplat till och rimligen kan bidra till de utvecklingsbehov i den eller de organisationer som ska genomföra projektet eller är berörda av det?

Målgrupp: Beskrivning av projektets målgrupp. Vilka är tänkta deltagare och ligger dessa inom ramen för målgrupperna i programmet och utlysningen?

Aktiviteter: Är projektet uppbyggt så att de utpekade målen och förväntade resultaten kan nås. Bedöm:

Har projektet tillräckliga och relevant resurser i förhållande till aktiviteter och omfattning?

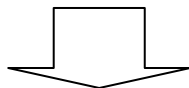
Kan projektets planerade aktiviteter bedömas bidra till förväntade resultat och effekter?

Bedömning av projektorganisationens kapacitet och kompetens

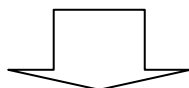
Den fondgemensamma förordningen, art. 125.3(d): Vi ska bedöma projektorganisationens operativa, finansiella och administrativa kapacitet. Finansiell och administrativ kapacitet bedöms inom ramen för den formella prövningen i beredningen. Däremot är den operativa kapaciteten, och då framförallt projektorganisationens ändamålsenlighet i förhållande till målen för projektet, ett urvalskriterium.

och

Det finns ingen generell vägledande princip i OP som säger att vi måste bedöma projektorganisationen.

Urvalskriterium: Det ska finnas relevant kapacitet och kompetens hos projektorganisationen.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Finns en beskrivning av projektorganisationen? Är den relevant och ändamålsenlig i förhållande till projektets inriktning och mål?

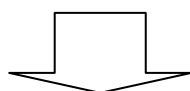
Hur den föreslagna projektledningen relevant kompetens och erfarenhet?

Bedömning av lika möjligheter (horisontella principer med undantag för ekologisk hållbarhet som kan tillämpas selektivt och därmed blir ett utlysningsspecifikt kriterium)

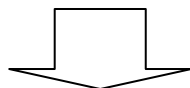
Vägledande princip: "det ska framgå hur de horisontella principerna jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet har beaktats i den underliggande analysen och hur principerna kommer att beaktas i genomförandet av projektet. Den horisontella principen om hållbar utveckling är flexibel. Den möjliggör satsningar i projekt som inom programmets mål och prioriteringar även bidrar till klimatanpassningar."

och

Artikel 7 och 8 i den fondgemensamma förordningen.

Urvalskriterium: Projekten ska uppfylla kraven som ställs vid ansökningstillfället gällande lika möjligheter. För jämställdhet ska även standarden för jämställdhetsintegrering följas.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Samtliga projektförslag som bifalls kommer dessutom att ha en obligatorisk analys- och planeringsfas i början av projektet. Under denna fas kan projektet vidareutveckla sin analys

och planering av hur man ska arbeta med lika möjligheter. Projektet behöver med andra ord inte presentera en fullständig analys i själva ansökan.

Det ska framgå hur satsningarna har integrerat ett jämställdhets-, tillgänglighets- och icke-diskrimineringsperspektiv. Mer specifikt bör ansökan svara på följande frågor:

Finns en tydlig jämställdhets-, tillgänglighets- och icke-diskrimineringsanalys i problembeskrivningen?

Synliggörs problemen både i uppsatta mål och i projektgenomförande (till exempel i relation till underrepresenterat kön, att tillgänglighetsperspektivet säkerställer att vissa grupper inte exkluderas samt avseende resursfördelning mellan kvinnor och män)?

Visar projektet hur de horisontella principerna ska bidra till att projektens och utlysningarnas (och därigenom programmets) mål uppnås?

Hur säkerställer projektet att inga grupper utesluts eller behandlas avvikande utan att ska inkluderas oavsett kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning, funktionshinder.

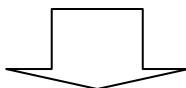
Lever projektansökan upp till de krav som ställs på en projektansökan i standarden för jämställdhetsintegrering?

Bedömning av problem- och behovsanalys

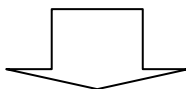
Vägledande princip: dess projekttid vara analytiskt väl grundad, väl förankrad bland berörda aktörer och möjlig att tillämpa i den föreslagna kontexten.

och

Vägledande princip: projektets insatser ska vara förankrade i aktörernas ordinarie verksamhetsutveckling.

Urvalskriterium: Projektet ska grunda sig i en problem- och behovsanalys.

Förslag på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Samtliga projektförslag som bifalls kommer dessutom att ha en obligatorisk analys- och planeringsfas i början av projektet. Den problemanalys som presenteras i ansökan bör därför inte ses som den slutgiltiga, utan kan justeras.

En problemanalys kan utformas på många olika sätt. Oavsett vilka metoder och underlag den grundar sig på ska den, med tydlighet, relevans och väl underbyggd argumentation, belysa följande frågor:

Hur beskrivs det aktuella problemet/utvecklingsområdet och dess bakomliggande faktorer med stöd i tidigare erfarenheter, eventuell forskning och utvärdering? Vilka målgrupper identifieras och motiveras?

Hur kartläggs tidigare insatser som fungerat, inte fungerat eller inte prövats i syfte att komma åt problemet och dess bakomliggande faktorer?

Hur motiveras, utformas och avgränsas projektets idé med utgångspunkt i de två föregående frågorna? Är projektidén relevant och genomförbar i förhållande till analysen/beskrivningen?

För programområde 1 ska projektansökan dessutom beskriva hur ledning och medarbetare kommer att involveras i den fortsatta analysen under analys- och planeringsfasen.

Bedömning av förankring, ägarskap och efterfrågan på resultat

Vägledande princip: projektets insatser ska vara förankrade i aktörernas ordinarie verksamhetsutveckling. (återkommer även under bedömning av projektets problem- och behovsanalys men då med ett annat fokus)

och

Vägledande princip: projektidén ska vara analytiskt väl grundad, väl förankrad bland berörda aktörer och möjlig att tillämpa i den föreslagna kontexten,

och

Vägledande princip: det ska (där så är relevant) framgå utgångspunkter för hur den metodik som används eller utvecklas kan få spridning.

och

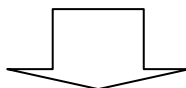
Vägledande princip gällande mål 1.1: en bedömning ska göras huruvida föreslagen kompetensutveckling har förankring och delaktighet hos medarbetare och ledning kommer att skapas i projektet.

och

Andra riktlinjer i OP gällande mål 1.1: prioritet ska ges till bransch- eller partsgemensamma projektinitiativ.

och

Andra riktlinjer i OP gällande mål 2 och 3: samverkan och särskilt samverkan med AF ska prioriteras.

Urvalskriterium: Projektet ska vara väl förankrat och ha säkrat ägarskap och utpekade mottagare för resultat.

Delkriterium gällande mål 1.1: Projekt som organiseras i form av parts- och branschgemensamma initiativ ska prioriteras.

Delkriterium gällande mål 2 och 3: Projekt som involverar för projektmålen relevant samverkan och då särskilt samverkan med AF ska prioriteras.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Samtliga projektförslag som bifalls kommer dessutom att ha en obligatorisk analys- och planeringsfas i början av projektet. Under denna fas kan projektet arbeta vidare med urvalskriteriets innehåll.

Finns en beskrivning av hur projektet förankrats under framskrivningen av projektidén?

Finns en beskrivning hur arbetet med förankring kommer att fortsätta i genomförandet?

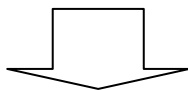
Kan deltagande organisationerna redovisa avsiktsförklaringar eller annan form av dokumentation som visar att de avser att delta och bedriva utvecklingsarbete utifrån den bakgrundsbild, problematik och de grundläggande idéer som denna satsning utgår ifrån.

Framgår det hur organisationerna ska ge utvecklingsarbetet prioritet och resurser, finns det tex en relevant styrgrupp med förutsättningar att ta ansvar för genomförande och resultat. Är det organisationens ordinarie anställda som ska driva projektet eller anställer man helt ny personal/vikarier enbart för projektet?

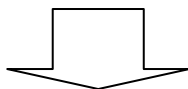
Finns det utpekade mottagare för resultaten och har dessa gjort ett konkret åtagande? Finns det en plan för hur eventuella positiva resultat ska implementeras i den ordinarie verksamheten?

Bedömning av kostnadseffektivitet

Vägledande princip: kostnadseffektivitet är en viktig förutsättning för nationell, regional eller lokal spridning.

Urvalskriterium: Projektet och dess resultat ska vara kostnadseffektiva.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

I nuläget finns inte någon utarbetad modell för bedömning av kostnadseffektivitet. En sådan kommer att tas fram och integreras i beredningsarbetet. Förslag på frågor som bedömningen behöver ge svar på:

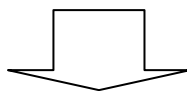

Hur är projektets kostnadseffektivitet (projektets eget bidrag till programmets och utlysningens mål i förhållande till kostnad per deltagare el dyl.)? Har projektet jämfört sin egen lösning med andra möjliga lösningar?

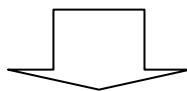
Hur skattas kostnadseffektiviteten i de resultat som eventuellt kommer att kunna användas efter projektavslut? Är resultatet möjligt att implementera ur ett kostnadsperspektiv? Har projektet jämfört sin egen lösning med andra möjliga lösningar?

Bedömning av utvärderingsbarhet

Vägledande princip: förutsättningarna för utvärdering av projektets resultat och effekter ska bedömas.

Urvalskriterium: Projektet och dess resultat ska vara utvärderingsbara.

Exempel på bedömningsfrågor för urvalskriteriet

Finns adekvata resurser avsatta för utvärdering?

Finns en beskrivning av hur utvärderingen och dess resultat ska användas, bidra till genomförandet av projektet och stärka utvecklingsarbetet i de deltagande organisationerna?

Finns en plan och resurser för uppföljning?

Hur möts kraven i utlysningen gällande utvärdering?

Utlysningsspecifika kriterier och bedömningsgrunder

De nationella kriterierna utgör en avgränsning som programmets satsningar måste falla inom. De utlysningsspecifika kriterierna och bedömningsgrunderna möjliggör ytterligare preciseringar och avgränsning i ansökningsomgångar baserat på strategiska eller regionala behov. Detta kan ske på två sätt:

- För det första är det möjligt att formulera utlysningsspecifika bedömningsfrågor till de nationella kriterierna. Ett exempel på detta skulle kunna vara att kopplat till bedömningen av mål och målgrupp kräver att insatserna i en utlysning ska fokusera på en viss bransch.
- För det andra är det möjligt att utforma och tillämpa utlysningsspecifika kriterier. Ett sådant exempel är ett urvalskriterium gällande transnationalitet för utlysningar kopplade till det EU:s gemensamma ramverk eller östersjösamarbetet. Detta kriterium kan också gälla för enskilda projekt som inte är kopplade till en transnationell utlysning men som ändå väljer att bygga in en transnationell komponent i sitt projektförslag. Liknande utlysningsspecifika kriterier kan göras för utlysningar med bäring på t.ex. ekologisk hållbarhet och social innovation som även de ska ingå i programmet enligt den fondgemensamma förordningen.